

PROJEKTNI ZADATAK
– KRAJOBRAZNA STUDIJA RIJEKE MREŽNICE-
JN 2/2026

I. UVOD

Zaštićeno područje značajni krajobraz Mrežnica rasprostire se na 483 ha, a obuhvaća donji tok rijeke Mrežnice i širi pojas oko istog na administrativnom području gradova Duge Rese i Ogulina te općina Barilović i Generalski Stol. Sukladno Zakonu o zaštiti prirode ovim područjem upravlja Javna ustanova NATURA VIVA za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode na području Karlovačke županije. Glavni ciljevi upravljanja ovim područjem su očuvanje vrijednosti proizašlih iz višestoljetne tradicije ljudskog korištenja prostora, očuvanje izvornih prirodnih vrijednosti, odnosno divljih vrsta flore i faune te cjelokupne raznolikosti prirodnih i doprirodnih staništa (šumska staništa, livadna staništa, vodena i priobalna staništa rijeke Mrežnice te kultivirana nešumska staništa), kao i zaštita i vrednovanje kulturnog naslijeđa.

Rijeke Mrežnica smještena je unutar krajobrazne jedinice Kordunske zaravni, koju obilježava zaravnjen do brežuljkasti reljef s prosječnom nadmorskom visinom od 300 do 400 metara. Ovo područje čine pokriveni krš, plitke krške depresije (ponikve, dolci, manja polja) te znatno iskrčene i degradirane šume. Zbog neintenzivne poljoprivrede, prostorom dominiraju šume, travnjaci, manja naselja i usitnjene poljoprivredne parcele smještene uglavnom na dnu depresija, što zajedno stvara slikovit i vizualno privlačan krajolik. Unutar Kordunske zaravni posebno se ističu kanjonske doline krških rijeka – Kupe, Dobre, Mrežnice i Korane – koje čine krajobrazno najvrjednije dijelove ove krajobrazne jedinice.

Mrežnica je poznata po više od 90 sedrenih barijera različitih visina i oblika koje presijecaju tok rijeke, stvarajući niz ujezerenja. Sedrena slapišta u kombinaciji s ujezerenim dijelovima okruženim stijenama i šumama, čine slikovit i dinamičan krajobraz bogat kontrastima: svijetle stijene naspram tamnih šumskih masa, zeleno-plava rijeka uz bijele slapove, livade naspram strmina kanjona ili vijugava vegetacija duž rijeke. U gornjem toku Mrežnice i Tounjčice koji nije predmet ovog projektnog zadatka prevladava kanjonski reljef, s najizraženijim stjenovitim obalama od izvora Mrežnice do mosta u Primišlju. Kanjon postupno gubi strmest u sjevernom dijelu toka, gdje dolina postaje šira i obale lakše dostupne. Upravo zbog dostupnosti, donji tok Mrežnice koji je predmet ovog projektnog zadatka pod velikim je antropogenim utjecajem, poput ozgradnje/proširivanja stalnih i vikend naselja, objekata za smještaj turista, kampova, turističko-ugostiteljskih sadržaja, sportsko-rekreativnih objekata i površina, prometnica i drugih zahvata.

Krajobrazna raznolikost šireg područja porječja Mrežnice rezultat je interakcije prirodnih i ljudskih čimbenika, gdje se prirodna obilježja poput riječnog toka, reljefne raznolikosti, geološke podloge i šumskih staništa isprepliću s antropogenim elementima – poljoprivrednim površinama, travnjacima i naseljima. Ovo područje, koje je primjer mozaičnog krajobraza, odlikuje se visokim stupnjem bioraznolikosti i georaznolikosti, posebice u dijelovima gdje se mozaik manjih naselja, travnjaka, šumaraka i poljoprivrednih površina izmjenjuje s riječnim tokom i šumama. Područje srednjeg toka Mrežnice izdvaja se po kompaktnim šumama hrasta kitnjaka, graba i bukve.

Unatoč značajnim prirodnim vrijednostima, porječje rijeke Mrežnice pod izuzetno je velikim pritiskom koji zadnjih desetak godina kontinuirano raste. Intenzivna i neprikladna gradnja, osobito uz obalni pojas Mrežnice sjeverno od Generalskog stola i u dijelovima donjeg toka,

narušava prirodnu harmoniju. Negativni utjecaji posebno su vidljivi u blizini većih naselja uz državnu cestu Duga Resa–Josipdol, poput Donjeg i Gornjeg Zvečaja te Generalskog Stola, gdje se intenzitet izgradnje značajno povećava.

II. PROBLEMI I PRITISCI U PODRUČJU

Krajobraz porječja rijeke Mrežnice nije istražen i analiziran u smislu valorizacije krajobraznih vrijednosti. Osim toga krajobrazna raznolikost nije dovoljno implementirana u koncept posjećivanja i prezentacije ovog područja, odnosno svi potencijali prostora bilo prirodni, kulturološki ili ambijentalni nisu u dovoljnoj mjeri prihvaćeni. Pritisци na područje su posebno u vidu negativnih promjena izvornosti karakteristika krajobrazna uzrokovanih izgradnjom, napuštanjem poljoprivrede, održavanjem različitim manifestacija i dr.

Napuštanje tradicionalnog načina korištenja zemljišta i orijentacija na razvoj turizma u području u posljednjih tridesetak godina utjecala je na preoblikovanje krajobrazna. Poljoprivredne površine i travnjaci sve se manje koriste te ili zarastaju ili se pretvaraju u posjetiteljske zone s kupalištima, robinzonskim kampovima, „divljim“ parkiralištima, neprikladnim objektima poput mobilnih i montažnih objekata različitih namjena koji degradiraju vizualni identitet područja, dok širenje građevinskih i turističkih zona, posebno uz obalni pojas Mrežnice, često narušava vizualnu i funkcionalnu cjelovitost područja, kao i kontinuitet mozaika kopneno-vodenih staništa.

III. CILJ IZRADE KRAJOBRAZNE STUDIJE

Očuvani krajobraz i vrijedna područja prepoznati su kao važan dio identiteta zaštićenog područja značajni krajobraz Mrežnica. Stoga je za dugoročno očuvanje krajobraznih vrijednosti područja ključno izraditi krajobraznu studiju koja bi detaljnije vrednovala područje, ali i procijenila osjetljivost krajobrazna, te dala Javnoj ustanovi konkretne preporuke i smjernice za daljnje održivo upravljanje.

Cilj izrade Krajobrazne studije značajnog krajobrazna rijeke Mrežnice je dugoročno očuvanje obilježja i vrijednosti – karaktera krajobrazna i vrijedne kulturne baštine te poboljšanje stanja u degradiranim dijelovima krajobrazna.

Naime, Krajobraznom studijom želimo dobiti jedinstveni uvid u inventar krajobrazna područja, proširiti znanje o kompleksnosti područja, raznolikosti i stanju krajobrazna prepoznati veze prirodnih i antropogenih čimbenika krajobrazna temeljem čega će biti moguće propisati cjeloviti sustav mjera za očuvanje i unapređenje, odnosno stručnije će se moći pristupiti donošenju budućih odluka.

Dakle, kroz valorizaciju svih prirodnih, kulturno-povijesnih i vizualno-doživljajnih vrijednosti, kartiranja krajobraznih uzoraka unutar granice obuhvata, analizu osjetljivosti i pritisaka na pojedina područja, definiraju se smjernice za buduću razvoj, planiranje i upravljanje zaštićenim područjem. Krajobrazna studija bi trebala biti korištena kao podloga za izradu prostorno planske dokumentacije te kod izrade ostalih strateških i sektorskih dokumenata. Osim toga zaključci studije moći će se koristiti za edukaciju o vrijednostima krajobrazna u lokalnoj zajednici, posjetiteljima, turističkim djelatnicima i svim drugim dionicima.

. Na taj način zaštitit ćemo prostor, javni interes, povećati otpornost prostora na klimatske i druge pritiske te stvoriti preduvjete za kvalitetniji život ljudi i ravnomjeran prostorni razvoj.

IV. SMJERNICE ZA IZRADU KRAJOBRAZNE STUDIJE-SADRŽAJ

Potreba za izradom Krajobrazne studije za područje Značajnog krajobraza Mrežnica definirana je Planom upravljanja Značajni krajobraz Mrežnica i Spomenik prirode Mrežnica Tounjčica, kao temeljnim dokumentom upravljanja zaštićenim područjem.

Krajobrazna studija treba biti izrađena sukladno Zakonu o zaštiti prirode (NN 80/13, 15/18, 14/19, 127/19, 155/23) i drugim važećim propisima iz područja zaštite okoliša i prirode, prostornog uređenja te sukladno pravilima struke. Studija mora opisati sastavnice s prirodnog, kulturno-povijesnog i vizualno-doživljajnog aspekta:

- analiza postojećeg stanja, osjetljivosti i pritiska na pojedina krajobrazna područja kroz evidentiranje pozitivnog i negativnog antropogenog utjecaja
- opis, inventarizacija prirodne odnosno biofizičke (reljef, geološke, pedološke hidrološke), biološke i ekološke značajke
- antropološke i kulturno-povijesne (kulturna baština, korištenje zemljišta, povijesni razvoj) karakteristike područja obuhvata u kontekstu nastanka mozaika različitih staništa koja danas daju karakterističnu prepoznatljivost krajobraza.

Nadalje studija mora sadržavati:

- Izrađenu tipološku klasifikaciju krajobraza: krajobraznih tipova/područja s opisom krajobraznih područja
- Procijenjenu vrijednost i karakter krajobraza (vrednovanje s aspekta bioraznolikosti, šumskih ekosustava, kulturne baštine te vizualnih kvaliteta).
- Izrađenu ocjenu osjetljivosti i ugroženosti krajobraza, a posebno su identificirani degradirani i iznimni krajobrazi, i vizure, stanje ranjivosti krajobraza kroz evidentiranje negativnog i pozitivnog antropogenog utjecaja
- Izrađenu valorizaciju krajobraza, pojedinačno vrednovanje krajobraznog potencijala različitih krajobraznih područja
- Izrađene smjernice i preporuke za zaštitu, planiranje i upravljanje krajobrazom, zaštitu vizura, smjernice za uređenje vodotoka, prijedlozi sanacije postojećeg negativnog antropogenog utjecaja, smjernice za iznimne i vrijedne krajobraze, smjernice za vrijedne vizure i za posebne mjere načina korištenja i uređenja (krajobrazi za obnovu).
- Grafički prikaz i tekstualni opis zoniranja područja značajnog krajobraza kojim će se jasno definirati što je u kojim područjima dopušteno, odnosno gdje je što potrebno zabraniti, a gdje i pod kojim uvjetima određene aktivnosti i zahvati mogu biti dopušteni.
- Detaljnu fotodokumentaciju, grafički dio, kartografske prikaze...

Detaljni sadržaj Krajobrazne studije predložit će Izrađivač a odobriti Javna ustanova NATURA VIVA

NATURA
VIVA Javna ustanova
Public Institution

V. OBAVEZE INVESTITORA

Investitor je prije početka izrade Krajobrazne studije dužan dostaviti

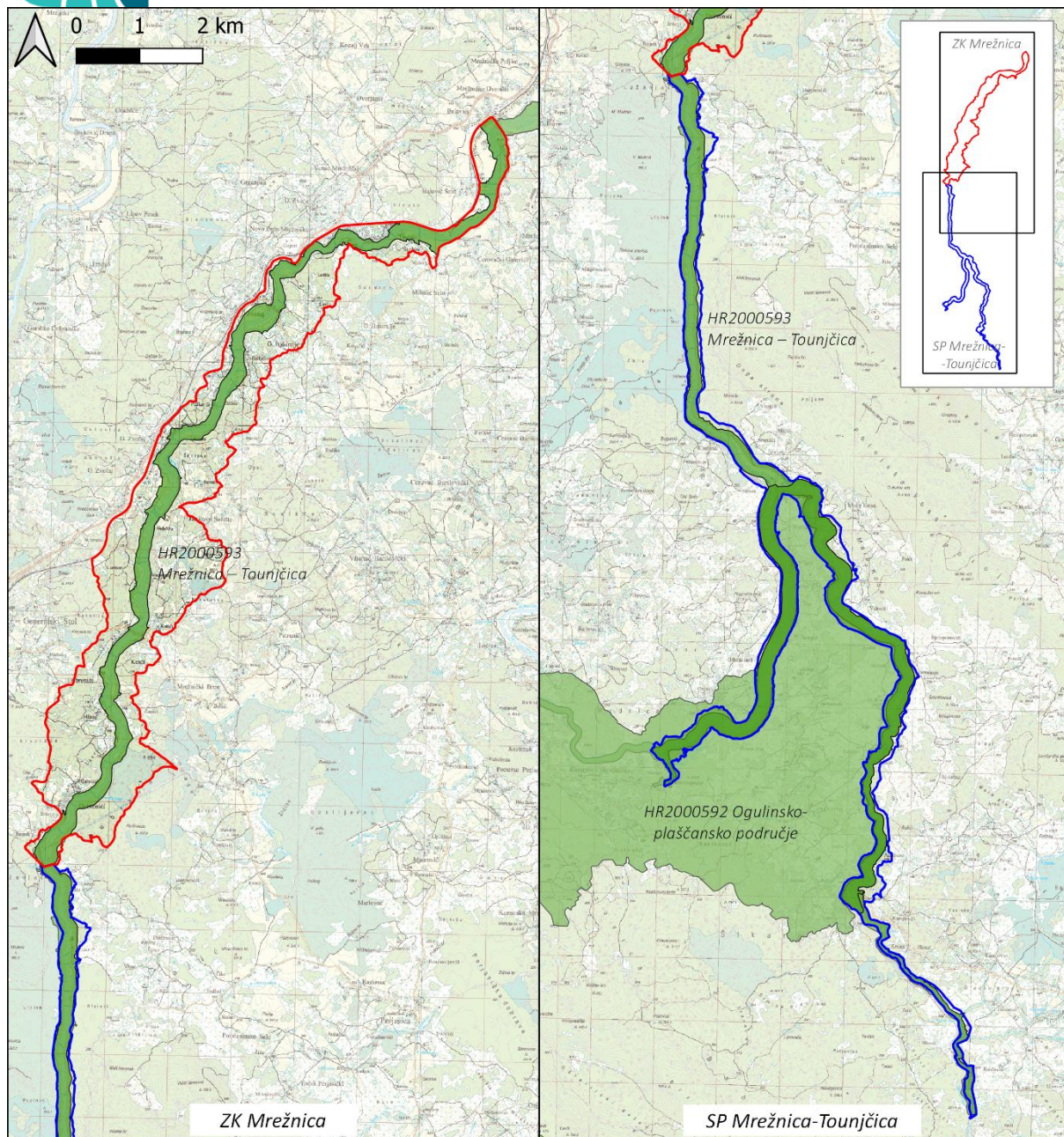
- Stručnu podlogu za zaštitu porječja rijeke Mrežnice, 2. srpnja 2023.,
- Plan upravljanja područjem ekološke mreže HR2000593 Mrežnica Tounjčica
- Plan upravljanja Značajnim krajobrazom Mrežnica i Spomenikom prirode Mrežnica Tounjčica

VI. ROK IZRADE

Rok izrade je 8 mjeseci od potpisa ugovora.

**NATURA
VIVA** Javna ustanova
Public Institution

- ▭ Značajni krajobraz Mrežnica
- ▭ Područje ekološke mreže
- ▭ Spomenik prirode Mrežnica-Tounjčica

